

**«ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԲԺՇԿՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴԻ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐԸ» ԹԵՄԱՅՈՎ
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ**

**2026թ.-ից կրկնողաբար, ք. Երևան, ՀՀ մարզեր և/կամ առցանց («Ձում»
հարթակ)**

**ՀՀ ԱՆ «Ակադեմիկոս Ս. Ավդալբեկյանի անվան առողջապահության ազգային
ինստիտուտ» ՓԲԸ**

- Թիրախային լսարան՝ ընտանեկան բժիշկներ, թերապևտներ
- Մասնակիցների ակնկալվող թվաքանակ՝ 1-50 հոգի
- մասնակիցներին շնորհել ՇՄՁ 150 տեսական և 70 գործնական կրեդիտ.
դասավանդողներ Սամվել Հովհաննիսյանին՝ ՇՄՁ 62 տեսական և 17 գործնական
կրեդիտ, Լիաննա Հովհաննիսյանին՝ ՇՄՁ 25 տեսական և 14 գործնական կրեդիտ,
Արա Արշամյանին՝ ՇՄՁ 11 տեսական և 6 գործնական կրեդիտ, Մարինա
Մելքումովային՝ ՇՄՁ 32 տեսական և 3 գործնական կրեդիտ, Սուսաննա
Օնանյանին՝ ՇՄՁ 10 տեսական և 15 գործնական կրեդիտ, Նարինե Մուրադյանին՝
ՇՄՁ 10 տեսական և 15 գործնական կրեդիտ
- Կոնտակտ 010235310

Շաբաթ 1		
Օր 1		
2 ժամ	Դասախոսություն Կանխարգելում, սկզբունքները և իրականացման ձևերը	Սամվել Հովհաննիսյան
2 ժամ	Դասախոսություն Կանխարգելում, սկզբունքները և իրականացման ձևերը: Նախահինդագինային, առաջնային, երկրորդային և երրորդային կանխարգելում:	Սամվել Հովհաննիսյան
Օր 2		
2 ժամ	Դասախոսություն Տարբեր սեռային, տարիքային և բնակչության այլ խմբերին բնորոշ առողջական ռիսկերի և առողջության ամրապնդման համապատասխան միջոցառումները:	Սամվել Հովհաննիսյան
2 ժամ	Դասախոսություն Հաղորդակցության սկզբունքներ: Ոչ վերբալ լեզու: Հաղորդակցության առանձնահատկությունները տարբեր տարիքային խմբերում:	Սամվել Հովհաննիսյան

Օր 3		
2 ժամ	Դասախոսություն Պացիենտի առողջապահական կրթում, սկզբունքները, ձևերը: Պացիենտի ուսուցման նշանակությունը կյանքի որակի բարելավման, առողջության ամրապնդման հարցում:	Սամվել Հովհաննիսյան
2 ժամ	Դասախոսություն Վարքագծային փոփոխություններ, օգնություն վարքագծային փոփոխությունների ժամանակ: Պրոչասակայի և Դի Կլեմենտեյի մոդել:	Սամվել Հովհաննիսյան
Օր 4		
2 ժամ	Դասախոսություն Առողջության սահմանում: Ապրելակերպի ազդեցությունը հիվանդությունների զարգացման գործընթացում:	Սամվել Հովհաննիսյան
2 ժամ	Դասախոսություն Սնուցման հիմնական սկզբունքները: Ռացիոնալ սնուցման մոտեցումները: Առողջ սնուցման կանոնները:	Սամվել Հովհաննիսյան
Օր 5		
2 ժամ	Դասախոսություն Ծխախոտը և առողջությունը, ծխելու ազդեցությունը առողջության վրա, ծխախոտի ծխի բազադրամասերը:	Լիաննա Հովհաննիսյան
2 ժամ	Գործնական աշխատանք Սնուցման հիմնական սկզբունքները: Առողջ սնուցման ժամանակակից մոդել, սննդային բուրգ: Սնուցման հետ կապված հիվանդություններ: Սննդակարգի կազմում տարբեր հիվանդությունների ժամանակ: Մոդային սննդակարգեր:	Լիաննա Հովհաննիսյան
Շաբաթ 2		
Օր 1		
2 ժամ	Դասախոսություն Ծխելու փուլերը և վարքագծի տեսակները: Ծխամոլության հաղթահարման միջոցներ:	Լիաննա Հովհաննիսյան
3 ժամ	Դասախոսություն Ֆիզիկական ակտիվության դերը առողջության ամրապնդման, հիվանդությունների կանխարգելման և բուժման հարցում	Սամվել Հովհաննիսյան
Օր 2		
2 ժամ	Դասախոսություն Ֆիզիկական ակտիվության դերը առողջության ամրապնդման, հիվանդությունների կանխարգելման և բուժման հարցում	Սամվել Հովհաննիսյան
3 ժամ	Դասախոսություն Ոչ վարակիչ հիվանդությունների սահմանում, տարածվածություն, ռիսկի գնահատում կանխատեսման նոր մոտեցումներ, կանխարգելման առանձնահատկություններ	Սամվել Հովհաննիսյան
Օր 3		
2 ժամ	Դասախոսություն Սրտանոթային հիվանդությունների տարիքային առանձնահատկություններ:	Սամվել Հովհաննիսյան

3 ժամ	Դասախոսություն Զարկերակային գերճնշում, տարածվածություն, տարիքասեռային առանձնահատկություններ	Սամվել Հովհաննիսյան
Օր 4		
2 ժամ	Դասախոսություն Զարկերակային գերճնշում, ռիսկի գործոններ, կլինիկական ձևեր, ախտորոշման առանձնահատկություններ:	Սամվել Հովհաննիսյան
3 ժամ	Դասախոսություն Զարկերակային գերճնշում, բուժման նոր մոտեցումներ, դեղերի նոր խմբերի քննարկում:	Սամվել Հովհաննիսյան
Օր 5		
2 ժամ	Դասախոսություն Սրտի իշեմիկ հիվանդություն, տարածվածություն, ռիսկի գործոններ, դասակարգում կլինիկական առանձնահատկություններ, բուժում:	Սամվել Հովհաննիսյան
3 ժամ	Դասախոսություն Սրտամկանի ինֆարկտ, տարբերակիչ ախտորոշում, կլինիկա, մինչհիվանդանոցային բուժումը	Սամվել Հովհաննիսյան
Շաբաթ 3		
Օր 1		
3 ժամ	Դասախոսություն Հետինֆարկտային վիճակների վարում, դիսպանսեր հսկողություն, շարունակական մշտադիտարկման առանձնահատկություն	Սամվել Հովհաննիսյան
2 ժամ	Գործնական աշխատանք Ստամոքսի և տասներկուամտնյա աղու խոցային հիվանդություն, ախտորոշում, կլինիկա, բուժման նոր մոտեցումներ	Սամվել Հովհաննիսյան
Օր 2		
2 ժամ	Դասախոսություն Մասստրիիայան հոչակագիր՝ Helicobacter pylori դերը աղետամոքսային հիվանդությունների զարգացման գործընթացում	Սամվել Հովհաննիսյան
3 ժամ	Գործնական աշխատանք Այրոց, սրտխառնոց և փսխում, տարբերակիչ ախտորոշում, կանխարգելում, բուժման առանձնահատկություններ	Սամվել Հովհաննիսյան
Օր 3		
2 ժամ	Դասախոսություն Ակամայից նիհարում, դիսֆագիա, տարբերակիչ ախտորոշում, կանխարգելում, բուժում:	Սամվել Հովհաննիսյան
3 ժամ	Գործնական աշխատանք Դիսպեպսիա: Գրգռված աղիքի համախտանիշի տարբերակիչ ախտորոշում, կանխարգելում, բուժման առանձնահատկություններ	Սամվել Հովհաննիսյան
Օր 4		

2 ժամ	Դասախոսություն Առողջ երեխայի աճ և զարգացում: Ծննդատանը և պոլիկլինիկայում կատարվող առողջ երեխայի հսկողության սքրինինգներ:	Լիաննա Հովհաննիսյան
3 ժամ	Գործնական աշխատանք Պրակտիկ պարամունք պոլիկլինիկայում և հմտությունների կատարելագործում մանեկենների կիրառմամբ:	Լիաննա Հովհաննիսյան
Օր 5		
2 ժամ	Դասախոսություն Առողջ երեխայի հսկողության սկրինինգներ: Վարժություններ, տեսաֆիլմ:	Լիաննա Հովհաննիսյան
3 ժամ	Գործնական աշխատանք Պրակտիկ պարամունք պոլիկլինիկայում և հմտությունների կատարելագործում մանեկենների կիրառմամբ:	Լիաննա Հովհաննիսյան
Շաբաթ 4		
Օր 1		
2 ժամ	Դասախոսություն Մանկական հասակում առավել տարածված ախտաբանական վիճակներ ընտանեկան բժշկի պրակտիկայում: Լիմֆադենոպաթիա (կլինիկական դեպքերի վերլուծություն):	Լիաննա Հովհաննիսյան
3 ժամ	Դասախոսություն Մանկական էկզանտեմաների տարբերակիչ ախտորոշում:	Լիաննա Հովհաննիսյան
Օր 2		
2 ժամ	Դասախոսություն Երեխաների իմունականխարգելում: Անընկալություն: Իմունային համակարգի կառուցվածքը և ֆունկցիաները:	Լիաննա Հովհաննիսյան
3 ժամ	Դասախոսություն Կառավարելի վարակիչ հիվանդություններ, էթիոլոգիա, կլինիկա, բուժում, իմունականխարգելում	Լիաննա Հովհաննիսյան
Օր 3		
2 ժամ	Դասախոսություն Պատվաստանյութեր, բնույթը, պահպանման պայմանները (սառցային շղթա), պատվաստումների անվտանգություն:	Լիաննա Հովհաննիսյան
3 ժամ	Դասախոսություն Պատվաստումների հակացուցումներ: Հետպատվաստումային անբարեհաջող դեպքերի վարում: Անաֆիլաքսիա:	Լիաննա Հովհաննիսյան
Օր 4		
2 ժամ	Դասախոսություն Լյարդի ոչ ալկոհոլային հիվանդություն, կլինիկական ձևերի ախտորոշում, կանխարգելում, բուժման սկզբունքներ:	Սամվել Հովհաննիսյան
3 ժամ	Գործնական աշխատանք Լյարդի ալկոհոլային հիվանդություն, կլինիկական ձևերի տարբերակիչ ախտորոշում, կանխարգելում, բուժում:	Սամվել Հովհաննիսյան
Օր 5		

2 ժամ	Դասախոսություն Աղիների բորբոքային հիվանդություններ, տարբերակիչ ախտորոշում, բարդությունների կանխարգելում, բուժում:	Սամվել Հովհաննիսյան
3 ժամ	Գործնական աշխատանք Լակտոզի անբավարարություն և ցելիակիա, կլինիկական ընթացք, տարբերակիչ ախտորոշում, կանխարգելում, բուժման առանձնահատկություններ	Սամվել Հովհաննիսյան
Շաբաթ 5		
Օր 1		
2 ժամ	Դասախոսություն Հազը որպես առողջական խնդիր: Արտահիվանդանոցային թոքաբորբ. սահմանում, կլինիկա, ախտորոշում և բուժում:	Արա Արշամյան
3 ժամ	Դասախոսություն Թոքերի քրոնիկ օբստրուկտիվ հիվանդություն, սահմանում, համաճարակաբանություն, դասակարգում, ախտորոշում	Արա Արշամյան
Օր 2		
2 ժամ	Դասախոսություն Թոքերի քրոնիկ օբստրուկտիվ հիվանդություն, կլինիկական ընթացք, սրացումների բուժում, դեղերի հիմնական խմբերը հենքային բուժման համար:	Արա Արշամյան
3 ժամ	Գործնական աշխատանք Բրոնխային ասթմայով հիվանդի վարում՝ ըստ ժամանակակից կլինիկական ուղեցույցների (GINA)	Լիաննա Հովհաննիսյան
Օր 3		
2 ժամ	Դասախոսություն Բրոնխային ասթմա, կլինիկական դեպքերի վերլուծություն: Ասթմայի վերահսկում տնային պայմաններում՝ պիկֆլուումետրիա (գործնական պարապմունք, տեսաֆիլմի դիտում):	Լիաննա Հովհաննիսյան
3 ժամ	Գործնական աշխատանք Բրոնխային ասթմա, բուժման ժամանակակից մոտեցումներ:	Լիաննա Հովհաննիսյան
Օր 4		
2 ժամ	Դասախոսություն Տուբերկուլոզի վարումը ԱԱՊ օղակում	Սամվել Հովհաննիսյան
3 ժամ	Գործնական աշխատանք Հակամանրէային միջոցների ռացիոնալ կիրառում	Սամվել Հովհաննիսյան
Օր 5		
2 ժամ	Դասախոսություն Միզուղիների վարակներ	Սամվել Հովհաննիսյան
3 ժամ	Դասախոսություն Ծերացումը և կյանքի որակը: Դելիրիում և դեմենցիա: Տարեցների ընկճախտ: Տարեցների անկում	Սամվել Հովհաննիսյան
Շաբաթ 6		
Օր 1		

2 ժամ	Դասախոսություն Ռեանատիկ պոլիմիալգիա: Ֆիբրոմիալգիա ավտորոշման առաձնահատկություններ, կլինիկա, բուժում	Սամվել Հովհաննիսյան
3 ժամ	Դասախոսություն Նախադիաբետ, դիաբետ և սիրտանոթային պատահարներ, համաճարակաբանություն, պատճառահետևանքային կապեր, ավտորոշում	Սամվել Հովհաննիսյան
Օր 2		
2 ժամ	Դասախոսություն Ուսագոտու ցավի վարումը առաջնային օղակում	Արա Արշամյան
3 ժամ	Գործնական աշխատանք Պարանոցի ցավի վարումը առաջնային օղակում	Արա Արշամյան
Օր 3		
2 ժամ	Դասախոսություն Գոտկատեղի ցավի վարումը առաջնային օղակում	Արա Արշամյան
3 ժամ	Գործնական աշխատանք Ծնկան հոդի ցավի վարումը առաջնային օղակում	Արա Արշամյան
Օր 4		
2 ժամ	Դասախոսություն Դեռահասաների առողջություն: Դեռահասային առողջության նշանակությունը հանրային առողջապահության ոլորտում:	Մարինա Մելքունովա
3 ժամ	Դասախոսություն Իրավիճակը Հայաստանում, հետազոտության տվյալները: Դեռահասության նշանակությունը մարդու զարգացման ցիկլում:	Մարինա Մելքունովա
Օր 5		
2 ժամ	Դասախոսություն Դեռահասային տարիքի զարգացման փուլերը՝ ֆիզիկական, հոգեբանական, սոցիալական: Զարգացման փուլերի կապակցվածությունը առողջական խնդիրների հետ: Թաների սանդղակ: Իրավիճակային խնդիրներ:	Մարինա Մելքունովա
3 ժամ	Դասախոսություն Դեռահասաների հոգեւեոական զարգացում: Գենդեր, գենդերային պատկանելիություն:	Մարինա Մելքունովա
Շաբաթ 7		
Օր 1		
2 ժամ	Դասախոսություն Բռնություն: Սեռական և վերարտադրողական առողջության հիմունքները: ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի, սեռավարակների կանխարգելում:	Մարինա Մելքունովա
3 ժամ	Դասախոսություն Հղիություն, հղիության ընդհատում, կոնտրացեպցիա դեռահասային տարիքում: Սեռական դաստիարակություն՝ դպրոցում, համայնքում, ընտանիքում:	Մարինա Մելքունովա
Օր 2		

2 ժամ	Դասախոսություն Հոգեկան առողջություն: Կախվածություն ալկոհոլից, ծխախոտից, թմրանյութերից:	Մարինա Մելքունովա
3 ժամ	Գործնական աշխատանք Հոգեբանասոցիալական հարցաշար: Խորհրդատվության և շփման հիմունքները: Լավ և վատ խորհրդատվություն: Իրավիճակային խնդիրներ:	Մարինա Մելքունովա
Օր 3		
2 ժամ	Դասախոսություն Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ազդեցությունը, կախվածությունը:	Մարինա Մելքունովա
3 ժամ	Դասախոսություն Դեռահասաների սնուցում, սննդային բուրգ: Սննդային վարքագծի խանգարումներ. նյարդային անորեքսիա, բուլիմիա:	Մարինա Մելքունովա
Օր 4		
2 ժամ	Դասախոսություն Քրոնիկ հիվանդությունները դեռահասային տարիքում: Պարբերական հիվանդություն:	Մարինա Մելքունովա
3 ժամ	Դասախոսություն Փորկապություն: Գաստրիտ, գաստրոդուոդենիտ:	Մարինա Մելքունովա
Օր 5		
2 ժամ	Դասախոսություն Անեմիա: Ռևմատոիդ արթրիտ:	Մարինա Մելքունովա
3 ժամ	Դասախոսություն Թոքաբորբեր: Հիպոթալամիկ համախտանիշ դեռահասային տարիքում:	Մարինա Մելքունովա
Շաբաթ 8		
Օր 1		
2 ժամ	Դասախոսություն Գլխացավերի տեսակները, էթիոլոգիան, կլինիկան, ախտորոշումը, վարումը, բուժումը ԱԱՊ հաստատություններում	Սուսաննա Օնանյան
3 ժամ	Գործնական աշխատանք Գլխացավով հիվանդի կլինիկական հետազոտություն, դեպքերի քննարկում, գործնական դաս	Սուսաննա Օնանյան
Օր 2		
2 ժամ	Դասախոսություն Դիմային նյարդի (Բելի պարեզ) պարեզ. էթիոլոգիան, կլինիկան, ախտորոշումը, վարումը, բուժումը ԱԱՊ հաստատություններում	Սուսաննա Օնանյան
3 ժամ	Գործնական աշխատանք 12 զույգ գանգուղեղային նյարդի հետազոտումը, գործնական դաս	Սուսաննա Օնանյան
Օր 3		

2 ժամ	Դասախոսություն Herpes Zoster: Էթիոլոգիան, կլինիկան, ախտորոշումը, վարումը, բուժումը ԱԱՊ հաստատություններում	Սուսաննա Օնանյան
3 ժամ	Գործնական աշխատանք Կլինիկական դեպքերի քննարկում, գործնական դաս	Սուսաննա Օնանյան
Օր 4		
2 ժամ	Դասախոսություն Ինսուլտների առաջնային և երկրորդային կանխարգելումը ԱԱՊ պրակտիկայում: Ինսուլտների Էթիոլոգիան, կլինիկան, ախտորոշումը, վարումը, բուժումը ԱԱՊ հաստատություններում	Սուսաննա Օնանյան
3 ժամ	Գործնական աշխատանք Ինսուլտով հիվանդի հետազոտումը, կլինիկական դեպքերի քննարկում, գործնական դաս	Սուսաննա Օնանյան
Օր 5		
2 ժամ	Դասախոսություն Պարկինսոնի հիվանդություն. Էթիոլոգիան, կլինիկան, ախտորոշումը, վարումը, բուժումը ԱԱՊ հաստատություններում	Սուսաննա Օնանյան
3 ժամ	Գործնական աշխատանք Պարկինսոնի հիվանդություն ունեցող հիվանդի հետազոտումը, կլինիկական դեպքերի քննարկում, գործնական դաս	Սուսաննա Օնանյան
Շաբաթ 9		
Օր 1		
2 ժամ	Դասախոսություն Արտակարգ իրավիճակները, նրանց դասակարգումը, բնութագիրը, կանխարգելման և բնակչության պաշտպանության ուղիները: Արտակարգ իրավիճակների հիմնական ախտահարող գործոնների բնութագիրը: Կորուստների չափը և կառուցվածքը:	Նարինե Մուրադյան
3 ժամ	Գործնական աշխատանք Երկրաշարժ, երկրաշարժի ուժը և բնույթը բնորոշող հիմնական չափանիշները, բնակչության վարքը երկրաշարժի ժամանակ:	Նարինե Մուրադյան
Օր 2		
2 ժամ	Դասախոսություն Աղետային ջրհեղեղների բժշկամարտավարական բնութագիրը, ջրահեղձում, բնակչության վարքը և բուժօգնության կազմակերպումը:	Նարինե Մուրադյան
3 ժամ	Գործնական աշխատանք Հրդեհները, որպես արտակարգ իրավիճակ, կանխարգելումը, հնարավոր հետևանքներն ու բնակչության վարվելակերպը:	Նարինե Մուրադյան
Օր 3		
2 ժամ	Դասախոսություն Սողանքները, որպես արտակարգ իրավիճակ, տեսակները, կանխարգելումը, հնարավոր հետևանքներն ու բնակչության վարվելակերպը:	Նարինե Մուրադյան

3 ժամ	Գործնական աշխատանք Փափուկ հյուսվածքների երկարատև ճնշման համախտանիշ/Crush syndrome/: Բուժօգնության կազմակերպումը:	Նարինե Մուրադյան
Օր 4		
2 ժամ	Դասախոսություն Ոսկրամկանային համակարգի վնասվածքներ: Հոդախախտեր, կոտրվածքներ: Վնասվածքային շոկ: Հատուկ վնասվածքներ:	Նարինե Մուրադյան
3 ժամ	Գործնական աշխատանք Վերքեր, վիրակապական նյութեր, վիրակապեր, նաև ձեռքի տակ եղած միջոցներով: Վերջույթների անշարժացում (տարբեր շինանների օգտագործման տեխնիկա): Ողնաշարի և պարանոցի հատվածի անշարժացման տեխնիկա, այդ թվում ձեռքի տակ եղած միջոցներով:	Նարինե Մուրադյան
Օր 5		
2 ժամ	Դասախոսություն Անհետաձգելի բուժօգնության ծառայության կազմակերպման սկզբունքները արտակարգ իրավիճակներում: Բուժօգնության տեսակները:	Նարինե Մուրադյան
3 ժամ	Գործնական աշխատանք Բժշկական տեսակավորում, տարհանում: Տուժածների շտապ դուրսբերումը և տեղափոխումը, դիրքերը, հերթականությունը: Բուժօգնության տեսակները, տուժածի առաջնային, երկրորդային զննում:	Նարինե Մուրադյան